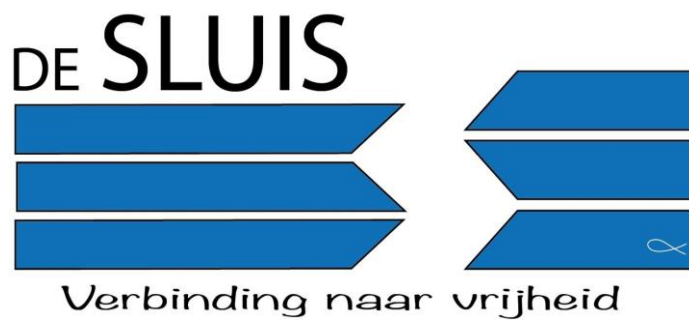

Jaarverslag DSG De Sluis 2017

Reactie van een JCZ gedetineerde n.a.v. de kerstattentie:

" Geen idee van waaruit jullie ons dit sturen. Echter het is erg gewenst en dankbaar hebben we het ontvangen. Het zijn de hoogtepunten in deze dagen.

Nogmaals dank voor de aandacht. Het wordt zeer gewaardeerd. Het minste wat ik kan doen is te laten zien wie één van de ontvangers is van de zaken die door jullie verstuurd zijn ”.

Amsterdam, april 2018

Inleiding.

In 2016 is in Westzaan een nieuwe gevangenis geopend, het Justitieel Centrum Zaanstad (JCZ). Deze nieuwe gevangenis biedt ruimte aan zo'n 1.000 gedetineerden. Deze gevangenis is in plaats gekomen van de gevangenissen in Haarlem en Amsterdam, die beiden gesloten zijn. De gedetineerden in het JCZ zijn voor een groot deel afkomstig uit de regio Amsterdam, Zaanstreek en Kennemerland. Met de bouw van het JCZ is de wens ontstaan om een diaconale stichting voor gevangenzorg in het leven te roepen. Dit op basis van tientallen jaren ervaring in Haarlem waar via het Diaconale Centrum voor Gevangenispastoraat (DCG) met inzet van vrijwilligers in en na detentie hulp geboden vanuit het netwerk van de Haarlemse kerken.

Immers, in Haarlem werden (tot de sluiting van de Koepelgevangenis in juni 2015) de vrijwilligers breed ingezet dankzij de diaconaal pastor, in dienst van het DCG. Deze diaconaal pastor coördineerde de inzet van vrijwilligers in de gevangenis en organiseerde daarnaast ouder-kind dagen en praktische hulp voor gedetineerden. De diaconaal pastor werkte ook buiten de gevangenis om de inzet van vrijwilligers in de gevangenis te faciliteren en een nazorg netwerk op te bouwen. De diaconaal pastor kon hierdoor in de gevangenis contact opbouwen met gedetineerden en hen koppelen aan kerken en vrijwilligers buiten. De diaconaal pastor vormde een brug tussen de kerk binnen en buiten de gevangenis – een unieke werkwijze.

De gevangenis is een plek waar mensen stil worden gezet. Tijdens hun detentie hebben zij veel tijd om na te denken over het leven, en met name hoe dat eruit moet zien wanneer ze weer vrij komen. Het lukt lang niet altijd om tot concrete plannen te komen die na detentie zorgen voor een verbeterde levensstijl. Om dit te realiseren hebben gedetineerden de juiste begeleiding nodig waarin de kerk en betrokken vrijwilligers een rol kunnen spelen.

Visie.

De stichting wordt gedreven door het geloof dat elk mens waardevol is en dat God geen mens afwijst of loslaat – wat de omstandigheden ook zijn. Die overtuiging wordt onderstreept door de woorden van Jezus in Mattheus 25:36: "Ik zat gevangen en jullie kwamen naar mij toe". Geïnspireerd door dit geloof wil de stichting vrijwilligers, met name uit kerken in Amsterdam, Haarlem en Zaanstad helpen om in verbinding te staan met (ex-)gedetineerden en hun families.

Kerken kunnen (ex-)gedetineerden en hun families op diverse wijze hulp bieden. Zo kan er onderscheid gemaakt worden tussen:

- Pastorale hulp ('zorg voor de ziel'): veel mensen, en zo ook gedetineerden, grijpen in moeilijke tijden terug op het geloof uit hun jeugd. Door pastorale begeleiding kunnen zij uit de rijke traditie van teksten en getuigenissen van het christelijke geloof nieuwe kracht putten, inspiratie opdoen en visie vormen voor de toekomst.
- Diaconale zorg ('barmhartige nabijheid bij mensen'), waarbij aandacht is voor de mens in zijn heelheid en zijn kleinheid. Diaconale zorg kan immaterieel zijn (ontmoeting, dagbesteding), maar kan ook praktische hulp betekenen (kleding, huisvesting).

Doelen

Door - via vrijwilligers en een diaconaal pastor - een brug te bouwen tussen de kerk buiten en het JCZ binnen maakt de stichting het mogelijk voor de kerken om:

- gedetineerden te bevestigen in hun identiteit door mens-tot-mens contact tussen gedetineerden en vrijwilligers vanuit de kerken. Door dit contact komen gedetineerden tevens in aanraking met voorbeelden van hoe het leven anders kan zijn dan wat zij gewend zijn;
- gedetineerden te begeleiden in hun geloofs- en identiteitsvragen door diverse vormen van pastorale zorg in individuele gesprekken, gespreksgroepen en cursussen. Deze activiteiten zorgen tevens voor een zinvolle dagbesteding tijdens detentie;
- gedetineerden een hoopvol toekomstperspectief te bieden en samen te werken aan herstel van hun relaties tot zichzelf, anderen en God;
- partners en kinderen van gedetineerden diaconale ondersteuning te bieden;
- gedetineerden na hun detentie de nazorg te bieden die zij nodig hebben om weer een menswaardige plek in te nemen in de samenleving;
- ex-gedetineerden te begeleiden in het vinden van dagbesteding en/of werkgelegenheid;
- ex-gedetineerden op te nemen in de christelijke gemeenschappen ter bevordering van hun herstel en ter preventie van recidive.

Het jaar 2017

Het verslagjaar 2017 is, na de verlate opening van het JCZ in 2016, het eerste volledige jaar geweest waarin de Raad van Toezicht én de directeur- bestuurder met veel passie en voortvarendheid aan de slag zijn gegaan. Daarbij gesteund door de diaconaal pastor en de vele vrijwilligers.

Hieronder zal beknopt en per onderwerp worden teruggeblikt. De in het Projectplan Diaconale Steun bij Detentie 2016-2018 beoogde actiepunten hebben tot veel activiteiten en resultaten geleid.

Het werkveld van De Sluis in 2017.

Op drie manieren heeft De Sluis concreet aan haar doel gewerkt:

1) De Sluis werkte in het JCZ samen met de Dienst Geestelijke Verzorging (DGV), namens Justitie. De DGV vertegenwoordigt met de zeven denominaties de pastorale presentie van de kerk in het JCZ. De Sluis verzorgt in aanvulling hierop ook de diaconale presentie van de kerk. Dit doet De Sluis o.a. door het verstrekken van ingezamelde kleding aan gevangenen, door de organisatie van Vader-kind dagen, trainingen voor gevangenen en door het werven en begeleiden van vrijwilligers uit de kerken in de regio van het JCZ.

2) De Sluis vormde een brug tussen de kerk “binnen” en de kerk “buiten” het JCZ. Concreet deed De Sluis dit door de kerken uit de regio als het ware binnen de gevangenis te brengen, in het JCZ. Bijvoorbeeld door de Zaanse kerkgemeenschappen op te roepen om de gedetineerden na de kerkdienst een bloem mee naar cel te geven of om met vrijwilligers de kerkvieringen in het JCZ te ondersteunen. Van binnenuit faciliteerde en begeleidde De Sluis deze vrijwilligersinzet.

3) De Sluis legde een verbinding tussen de hulpvragen van gevangenen en het hulpaanbod buiten het JCZ. De zogenaamde nazorg. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan hulp die iemand nodig zal hebben na zijn vrijlating. De Sluis kon zo helpen om tijdig contact te leggen met de juiste gemeentelijke - en lokale instanties. Maar er valt ook te denken aan zorg voor de familie of de partners. Ook die zitten soms juist met vele vragen. Aan de familie van een gedetineerde kon De Sluis bovendien in enkele gevallen via haar (kerkelijk) netwerk ondersteuning bieden.

De activiteiten voor de in 2017 bijna 800 gedetineerde personen in het JCZ (merendeel mannen vanaf 18 jaar) deden wij niet alleen. Deze waren afgestemd met onder andere de directie van het JCZ, Exodus Nederland, het Gevangenis-pastoraat, de Dienst Justitiële Inrichtingen van het Ministerie van Justitie en de vele ketenpartners. Met al deze hulpverleningsinstanties zijn – soms op specifieke onderdelen - convenanten afgesloten. De Sluis wordt daarbij als een welkome partner gezien in de verbinding naar de gedetineerden.

Een van onze andere prioriteiten is de verbinding te leggen met de vele kerken in de regio om zo hen over onze doelgroep en onze activiteiten te communiceren. Dit gebeurt al op vele concrete manieren, bijvoorbeeld door de bloemengroet namens de kerken bij de zondagse kerkvieringen in het JCZ, maar ook bij het begin oktober a.s. te houden Symposium (in samenwerking met Exodus Nederland en de directie van het JCZ).

Het team - projectdoel 1, 2 en 3

DSG De Sluis is in het verslagjaar met twee betaalde krachten (directeur – bestuurder 0.65 fte) en de diaconaal pastor (0.67 fte) actief geweest. Hun arbeidsrechtelijke positie is geregeld conform de Arbeidsvoorwaardenregeling voor de kerkelijke medewerkers van de Protestantse Kerk in Nederland, versie 2016–A. De medewerkers vallen onder de verplichte pensioenregeling van Zorg & Welzijn. Er is een verzuimverzekering en een ongevallenverzekering afgesloten voor deze twee medewerkers, die jaarlijks wordt geëvalueerd.

De Raad van Toezicht bestond uit vijf leden, waarvan één lid enige tijd een time out heeft genomen (en waarvan in februari 2018 afscheid is genomen).

Er zijn in 2017, naast verschillende tussentijdse en informele bijeenkomsten, 4 reguliere vergaderingen van de RvT gehouden met de directie. Daarnaast enkele vergaderingen, zonder directie.

De directeur-bestuurder volgde in het voorjaar op advies en kosten van de Raad van Toezicht een persoonlijk coaching traject bij het Bureau Flüger.

Evenals in 2016 vond er in 2017 weer een inspirerende heidag plaats.

In juli werd bekend dat de directeur-bestuurder een andere functie ambieerde, buiten DSG De Sluis. Van 1 september tot 1 december is zij nog 8 uur voor overdracht beschikbaar geweest. Haar functie is overgenomen door mevrouw D.A. de Groen, voormalig portefeuillehouder Kerkzaken en Vrijwilligers bij Exodus Nederland. Per 1 februari 2018 is zij in vaste dienst getreden.

In 2017 heeft de Raad van Toezicht bijna maandelijks vergaderd. Naast algemene, steeds terugkerende bestuurszaken zoals financiën, begroting, fondsenwerving en vrijwilligersbeleid, was er aandacht voor de vele protocollen, het zgn. kerkenplan, de externe contacten, ouderschapsverlof van de directeur-bestuurder (2x) en de wijziging van de statuten in verband met de bestuursstructuur, te weten een gewenst Directiemodel.

Besloten is verder in het verslagjaar het 2 jarig Symposium naar 2018 te verplaatsen. Ook onderwerpen zoals de uitvoering van de weekeindetassen, enkele nazorgactiviteiten, tijdelijke huisvesting, De Sluisinformatie voor de gedetineerden etc. zijn tot 2018 uitgesteld.

Formele zaken – projectdoel 1

Halverwege 2017 werd ook duidelijk dat het aanvankelijk gekozen model van Raad van Toezicht in onze opbouwfase niet voldeed. Geconstateerd werd in deze startperiode van de stichting dat een dergelijke constructie te hoog was gegrepen, waarop is besloten de statuten te wijzigen. Sinds november 2017 wordt gewerkt met het zogenaamde Directiemodel.

Zowel in 2016 als in 2017 is veel tijd en energie gestoken in het opzetten, uitwerken en operationeel maken van protocollen met betrekking tot vrijwilligersbeleid, convenanten en

arbeidsdocumenten, het zgn. Kerkenplan e.d. Dit maakt het gestructureerd werken in onze stichting efficiënter.

Publiciteit - projectdoel 4

In 2017 is een tweetal Nieuwsbrieven verspreid en is de website (www.dsgdesluis.nl) aangewend om de vrijwilligers, de kerken, de fondsen, de ketenpartners en geïnteresseerden te informeren. In het JCZ is er – op enkele flyers na – (nog) geen Sluis informatie beschikbaar gesteld voor de gedetineerden.

In een steeds grotere mate is DSG De Sluis in 2017 in het nieuws geweest met haar activiteiten, zowel in de lokale media, als in radio- interviews. Daarnaast zijn er in kerken en serviceclubs presentaties over het JCZ gegeven, waarbij ook onze nieuwe Sluis banners werden gebruikt. Tevens is er veel geflyerd bij kerken waar tijdens de zondagsveringen voor De Sluis werd gecollecteerd.

Op zaterdag 2 september is in Zaandam in samenwerking met onder andere de plaatselijke afdeling van de New Bees (vrijwilligers en statushouders) en de startende onderneming GIVT een straatcollecte gehouden. Met als doel geld te ontvangen, maar tevens om onze naamsbekendheid te vergroten.

Samenwerking- projectdoel 7

Met een groot aantal organisaties en instanties zijn samenwerkingen aangegaan. Zowel binnen als buiten het JCZ. Met de directie van het JCZ en de Dienst Geestelijke Verzorging is regelmatig overleg. Daarnaast werkt de Sluis op verschillende terreinen samen, afhankelijk van de activiteit. Instanties zoals onder andere Humanitas, Leger des Heils, Gevangenzorg, Bonjo en Surant hebben een vergelijkbaar en of aanvullend werkterrein als De Sluis.

Draagvlak onder kerken – projectdoel 9, 10 en 15

Met de kerkelijke achterban in de regio Zaandam, Amsterdam en Kennemerland werd nauw contact gehouden. Als leidraad diende daarbij het in april 2017 opgezette “Kerkenplan”

Hierbij denken aan:

- het aanwezig zijn bij kerkvieringen wanneer voor de Sluis wordt gecollecteerd;
- het informeren van de diaconieën over onze Sluiswerkzaamheden;
- het doen van financiële aanvragen voor onze continuïteit;
- het met vrijwilligers betrokken zijn bij kerkvieringen en Alpha-curssussen in het JCZ;
- het uitnodigen van kerkelijke gemeenteleden bij onze bijeenkomsten.

In concrete zin zijn er met name vanuit de Zaanse kerken met succes veel vrijwilligers geworven, die in tal van projecten zijn ingezet, zoals met name bij de kerkvieringen op de zondagmorgen in het JCZ. Maar ook de organisatie van de bloemengroet daarbij.

Ook tijdens de Vader-kind bijeenkomsten, de kerkvieringen en de Alphacursussen werd dankbaar gebruik gemaakt van de inzet van (Zaanse) vrijwilligers.

Een aansprekend en succesvol initiatief was de – met steeds wisselende Zaanse kerken georganiseerde – high tea's tijdens de Vader-kind bijeenkomsten, maar dan alleen voor de moeders en partners. De partners en kinderen komen sinds de start in 2017 op de zaterdag gezamenlijk naar het JCZ, waar de kinderen dan hun moment met de vaders hebben, terwijl in een andere ruimte de vrouwen en partners met lotgenoten hun ervaringen kunnen delen. Onze vrijwilligers zijn daar altijd bij en zij kunnen vaak meteen van nut zijn om één en ander toe te lichten en of uit te zoeken. Vaak is dit onderdeel van de daarop volgende nazorg. Diverse Amsterdamse kerken zijn hierbij in 2017 betrokken geraakt.

In december is er vlak voor Kerstmis - met ondersteuning van een 12-tal kerken en hun betrokken gemeenteleden - voor alle gedetineerden in het JZC door De Sluis een (persoonlijk geschreven) Kerstgroet verzorgd. Deze kersttentie, bestaande uit een wenskaart, een paar sokken (gesponsord) en een reep chocolade is aan alle gedetineerden uitgereikt. En werd erg gewaardeerd.

Op de drie adventszaterdagen in december vorig jaar is in de Grote Bavokerk in Haarlem de traditionele Broodbankactie gehouden, waarvan de (gedeelde) opbrengst dit maal ten goede kwam aan De Sluis. Tijdens deze zaterdagen is er een Sluis-standje bemand en werd er informatie over onze werkzaamheden gegeven. Het thema was: "De naakten kleden" en zo is er als voorwaarde gesteld, dat de opbrengst (€ 3.500) moet worden bestemd aan kleding voor de gedetineerden.

Het werk van DCG De Sluis binnen het JCZ –projectdoel 5, 6, 8, 10

Binnen het JCZ zijn er enkele overlegorganen voor De Sluis. Voor de diaconaal pastor is het contact met de Dienst Geestelijke Verzorging (7 denominaties) van groot belang. Op velerlei gebied werd aan de geestelijke vorming aandacht gegeven, zoals de wekelijkse kerkvieringen, de gespreksgroepen, de vele vrijwilligers, de Alpha cursussen en de Mijn kind en ik trainingen.

De Sluis is door de directie van het JCZ verzocht om de kleding inzameling en uitgifte voor de gedetineerden wekelijks te coördineren. Op de dinsdag en vrijdag hebben zich in het verslagjaar enkele vrijwilligers ingezet om dit voor de betrokkenen zo goed mogelijk uit te voeren. Men is vaak erg dankbaar voor de kleding, die vooral vanuit de kerken wordt aangeleverd.

Maar "binnen" is meer te doen en in de toekomst ook te bereiken. De gedetineerde moet naast aandacht ook weer perspectief krijgen. Regie over zijn eigen toekomst. Vrijwilligers, die bij de kerkvieringen, de bibliotheek, de kledinguitgifte en de trainingen inzetbaar zijn, hebben soms kort gelegenheid tot een praatje. Voor gedetineerden én de vrijwilligers zijn dat belangrijke momenten.

Het werk van DCG De Sluis buiten het JCZ – projectdoel 9, 11, 12

Een van de Sluispijler is om ervoor te zorgen dat de Brug van “binnen naar buiten” wordt gelegd en belopen. In het JCZ komen er gesprekken met de gedetineerden wens naar voren, die om actie vragen. Het kan om zeer persoonlijke aangelegenheden gaan, maar ook om zeer algemene. Bijvoorbeeld hulp bij zoeken naar tijdelijke huisvesting, hulp bij financiën en schuldsanering, het regelen van formaliteiten als (identiteitspapieren, zorgverzekering, arbeidstoeleiding en dergelijke) . De Sluis onderscheidt zich van andere hulpinstanties door hierbij al in een vroeg stadium “het thuisfront” te betrekken. Vrouw, partner en soms kinderen worden hierbij betrokken, zodat de uiteindelijke terugkeer in de samenleving zo soepel mogelijk kan verlopen. Dit vraagt van onze vrijwilligers een grote betrokkenheid. En een groot doorzettingsvermogen. In 2017 zijn een tiental zorgvragen uitgevoerd, door verwezen, dan wel nog steeds in behandeling.

Vrijwilligers

Zoals uit dit jaarverslag steeds weer blijkt, kan de DSG De Sluis haar activiteiten voor de gedetineerden én het thuisfront alleen realiseren, wanneer er voldoende, betrokken vrijwilligers kunnen worden ingezet.

Zij immers zijn de motor van De Sluis. Om die reden wordt er aan de werving, de selectie en de training van de vrijwilligers veel zorg besteed. Onze doelgroep is geen gemakkelijke en het vraagt veel van onze vrijwilligers. Noodzakelijk daarbij is dat zij een VOG kunnen overleggen en dat er een vrijwilligerscontract wordt opgemaakt. Het is tevens van belang dat de vrijwilligers die taak gaan doen, die zij goed kunnen uitvoeren én ambiëren.

In 2017 zijn in samenwerking met Exodus Nederland weer enkele trainingsdagen verzorgd. Deze werden als zeer nuttig ervaren, mede omdat deze gegeven worden door ervaringsdeskundigen en er ook tijd en ruimte is om met elkaar te klankborden.

In de inrichting is enkele malen een Alpha in Prison cursus gegeven en daarna trok ook de (VVV) Vaderschapscursus met veel belangstelling

Om de vrijwilligers voor hun inzet te bedanken is op zaterdag 7 oktober een geamuseerde en gevarieerde vrijwilligersdag gehouden, met lunch en rondleiding in centrum van Amsterdam.

Financiën – projectdoel 1 en 14

Voor de gedetailleerde financiële cijfers over 2017 wordt verwezen naar het separate Financiële Jaarverslag 2017. Het jaar is financieel licht positief afgesloten, mede veroorzaakt door het feit dat enkele projecten en activiteiten naar 2018 zijn doorgeschoven.

In de kwartiermakers periode en het aanvangsjaar (2015 - 2016) is door De Sluis met succes een (financieel) beroep gedaan op de maatschappelijke fondsen en de kerkelijke achterban uit Zaandam, Amsterdam en Kennemerland. Enkele fondsen ondersteunden ons bij de start naar aanleiding van ons driejarig Projectplan Diaconale Steun bij Detentie 2016-2018.

In 2017 is voor de continuïteit én een drietal nieuwe projecten vervolgens weer een intensieve fondsenwerving in gang gezet. Ook weer voor een periode van drie jaar. Maatschappelijke fondsen, kerkelijke organisaties en serviceclubs zijn benaderd om (opnieuw) bij te dragen. Dit heeft inmiddels vruchten afgeworpen en wat het resultaat betreft, wordt verwezen naar de fondsen, die hebben bijgedragen én naar de cijfers in het financiële jaarverslag 2017. Immers, voor onze activiteiten én ambities zijn en blijven steeds financiën nodig.

In oktober 2017 heeft De Sluis deelgenomen aan de zgn. Beursvloer onder Zaanse ondernemers. Tijdens deze goedbezochte bijeenkomst kwamen vraag (Goede doelen) en aanbod (Ondernemers) voor een “maatschappelijk verantwoord ondernemen” bij elkaar. De Sluis heeft met meerdere bedrijven afspraken gemaakt ter waarde van zo’n € 2.000 aan tegenprestaties “om niet”.

Door één van de bedrijven werd bijvoorbeeld al het (gratis) ontwerp voor onze publiciteitsbanners verkregen.

Conclusie en vooruitblik

Het jaar 2017 is in vele opzichten een intensief jaar geweest. Het aantal vrijwilligers, dat kon worden ingezet bij onze vele activiteiten groeide tot 50 zeer betrokken personen. Veel is bereikt en in gang gezet, maar anderzijds zijn er ook veel zaken, die in de komende tijd nog aandacht moeten krijgen. Het vertrek van de directeur-bestuurder en het inwerken van de nieuwe directeur, de statutenwijziging en andere (formele) zaken maakten, dat er op sommige terreinen nog niet kon worden doorgepakkt zoals wel was gehoopt.

DSG De Sluis heeft inmiddels met haar activiteiten voor de gedetineerden binnen en buiten het JCZ bekendheid en waardering gekregen. De maatschappelijke fondsen, de kerken en de serviceclubs zijn gelukkig bereid om ons bij de financiering van (nieuwe) projecten te steunen en ons zo “een steuntje in de rug” te geven. Dat heeft 2017 ons in ieder geval wel geleerd.

XXXXXXXXXXXX

PVD

15 april 2018